

А.Ю. ПАВЛЮК, Н.М. ЛИТВИНЕНКО
Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ КОЛЕКЦІЇ МОДЕЛЕЙ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ В ЕТНОСТИЛІ З ІНТЕРПРЕТАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ АВТЕНТИЧНИХ КОСТЮМІВ ВОЛИНИ XIX – XX СТ.

У статті представлено результати розробки дизайну колекції моделей жіночого одягу в етностилі з інтерпретацією українського автентичного костюму Волині XIX – XX ст., яка глибоко відображає духовне багатство народного мистецтва. Проаналізовано використання етномотивів у текстильних предметах інтер'єру та колекціях світових дизайнерів, та модні тенденції з метою вибору актуальних трендів для створення сучасної колекції одягу. Першоджерелом для дизайну колекції жіночого одягу обрано автентичний костюм Волині XIX – XX ст. Актуальність роботи підтверджено прикладами використання українських мотивів у роботах сучасних дизайнерів.

Як результат, виготовлено у матеріалі колекцію одягу в етностилі різного призначення, від побутового до святкового. Дана колекція призначена для жінок середньої і старшої вікових груп. Вироби призначені для всесезонного періоду, так як мають високі теплозахисні та гігроскопічні властивості за рахунок обраної сировини. Тканину для колекції виготовлено вручну на ткацькому верстаті за старовинними технологіями. Орнамент на костюмах представлено за допомогою: оксамитових стрічок чорного кольору, тканих елементів та вишитих орнаментів.

У результаті спрощення первинного об'єкту, а саме автентичного костюму Волині XIX – XX ст. за допомогою творчих засобів створено збірні образи моделей сучасних костюмів, які зберігають концепцію та характерні риси джерела творчості.

В статті використано метод мистецтвознавчих спостережень та узагальнень – дослідження джерела, фіксування загальних ознак та властивостей; структурно-типологічний метод – аналіз модних трендів та джерельної бази, виявлення подібностей з метою відмінності; компаративний метод – вивчення зібраної інформації, її взаємозв'язку на основі порівняльно-історичного підходу.

Ключові слова: колекція, автентичний костюм, ткацтво, Волинь XIX – XXст., сучасні моделі одягу.

А.Ю. ПАВЛЮК, Н.Н. ЛИТВИНЕНКО
Киевский национальный университет технологий и дизайна

РАЗРАБОТКА ДИЗАЙНА КОЛЛЕКЦИИ МОДЕЛЕЙ ЖЕНСКОЙ ОДЕЖДЫ В ЭТНОСТИЛЕ С ИНТЕРПРЕТАЦИЕЙ УКРАИНСКИХ АУТЕНТИЧНЫХ КОСТЮМОВ ВОЛЫНИ XIX – XX СТ.

В статье представлены результаты разработки дизайна коллекции моделей женской одежды в этностиле с интерпретацией украинского аутентичного костюма Волини XIX - XX вв., Глубоко отражает духовное богатство народного искусства. Проанализировано использование этномотивов в текстильных предметах интерьера и коллекциях мировых дизайнеров, и модные тенденции с целью выбора актуальных трендов для создания современной коллекции одежды. Первоисточником для дизайна коллекции женской одежды избран аутентичный костюм Волини XIX - XX ст. Актуальность работы подтверждается примерами использования украинских мотивов в работах современных дизайнеров.

Как результат, изготовлено в материале коллекцию одежды в этностиле различного назначения, от бытового к праздничному. Данная коллекция предназначена для женщин среднего и старшего возрастов. Изделия предназначены для всесезонного периода, так как имеют высокие теплозащитные и гигроскопические свойства за счет выбранной сырья. Ткань для коллекции изготовлены вручную на ткацком станке по старинным технологиям. Орнамент на костюмах представлено с помощью: бархатных лент черного цвета, тканых элементов и вышитых орнаментов.

В результате упрощения первичного объекта, а именно аутентичного костюма Волини XIX - XX ст. с помощью творческих средств созданы собирательные образы моделей современных костюмов, которые сохраняют концепцию и характерные черты источников творчества.

В статье использован метод искусствоведческих наблюдений и обобщений - исследование источника, фиксирование общих признаков и свойств; структурно-типологический метод - анализ модных трендов и источниковой базы, выявления сходств с целью различия; компаративный метод - изучение собранной информации, ее взаимосвязи на основе сравнительно-исторического подхода.

Ключевые слова: коллекция, аутентичный костюм, ткачество, Волинь XIX - XX ст., современные модели одежды.

A.Yu. PAVLUK, N.M. LYTVYENKO
Kyiv National University of Technologies and Design

DEVELOPMENT OF A COLLECTION OF MODELS OF WOMEN'S CLOTHING IN ETHNISTAL WITH INTERPRETATION OF UKRAINIAN AUTHENTIC FABRIC ASSETS OF THE XIX - XX CENTURY

The article presents the results of the design development of the collection of women's clothing models in ethnic style with the interpretation of the Ukrainian authentic Volyn costume of the XIX - XX centuries. Deeply reflects the spiritual richness of folk art. Analyzed the use of ethno-motives in textile interior items and collections of world designers, and fashion trends in order to select current trends to create a modern collection of clothes. The original source for the design of a collection of women's clothing elected authentic costume Volyn XIX - XX century. The relevance of the work is confirmed by examples of the use of Ukrainian motifs in the works of contemporary designers.

As a result, a collection of clothes in ethnic style is made for various purposes, from household to festive. This collection is intended for women of middle and older age. Products are intended for the all-season period, as they have high heat-shielding and hygroscopic properties due to the selected raw materials. Fabric for the collection is made by hand on a loom according to old technologies. The ornament on the costumes is presented with the help of: black velvet ribbons, woven elements and embroidered ornaments.

As a result of the simplification of the primary object, namely the authentic Volyn costume of the XIX - XX centuries. With the help of creative tools, collective images of models of modern costumes have been created, which preserve the concept and characteristic features of creative sources.

The article uses the method of art-related observations and generalizations - the study of the source, the fixation of common features and properties; structural-typological method - analysis of trend trends and source base, identification of similarities for the purpose of difference; A comparative method is the study of the collected information, its interrelations on the basis of a comparative-historical approach.

Keywords: collection, authentic costume, weaving, Volyn XIX - XX centuries, modern models of clothing.

Постановка проблеми

На сьогоднішній день в Україні склалась досить складна ситуація. Тому, зважаючи на події останніх років, провідні дизайнери України та світу не змогли стояти осторонь – за допомогою своїх інтер'єрів, колекцій одягу та аксесуарів, вони максимально привертати увагу до українського питання.

Спадщина українського народного вбрання велика й багатоманітна. В різні часи у всіх куточках України створювалися дивовижні за красою й довершеністю виконання різновиди одягу, його крій, оздоблення, колорит. Рідкісне вміння робити власну річ у межах столітніх традицій повсякчас об'єднує українських дівчат і жінок.

Мода на своє, традиційне, українське є вічною, а на сьогоднішній день вона має надвисоку затребуваність не лише на території України, а й за її межами, серед людей будь-якого віку, статусу та статі. В умовах національного піднесення українського духу ми все більше звертаємося до нашого коріння, транспортуючи та інтерпретуючи минуле на сучасний лад.

Крізь час, аналізуючи минуле, теперішнє та майбутнє, ми – українці, не можемо забувати те, що наша душа вишивана, а над нами повинно світити ясне небо. Адже, лише, знаючи свою культуру, ми зможемо стати тим єдиним і непереможним народом.

Методи досліджень базуються на загальному систематичному підході до проектування. Використано метод мистецтвознавчих спостережень та узагальнень – дослідження джерела, фіксування загальних ознак та властивостей; структурно-типологічний метод – аналіз модних трендів та джерельної бази, виявлення подібностей з метою відмінності; компаративний метод – вивчення зібраної інформації, її взаємозв'язку на основі порівняльно-історичного підходу [1]. Ескізи моделей колекції виконано вручну.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Мистецтво костюма нині виходить на новий етап розвитку, що формує модерні системи культурологічних інтерпретацій. Художники-модельєри надають вітчизняній моді національних ознак, органічно вписуючись у світову моду.

Через великий попит на одяг в етностилі, він вже декілька років не сходить з подіумів провідних світових та українських тижнів моди. Багато вітчизняних та закордонних дизайнерів звертались до даного напрямку хоч раз, хоча багато провідних фахівців здебільшого працює лише у даному стильовому напрямку.

Актуальність роботи підтверджено прикладами використання українських мотивів у роботах сучасних дизайнерів, наприклад арт-директор Діог Джон Гальяно створив колекцію «Заморожені наречені», Жан-Поль Готье після візиту в Україну створив колекцію, на показі якої сектори були

поділені наче українські області. Моделі суконь мали назву «Буковина», «Крим» та ін. Український бренд «Chernikova» створює одяг у стилі етномодерн. Дизайнер в своєму одязі робить акцент на українські народні мотиви. Приклади використання українських мотивів у дизайні одягу представлено на рис.1 [2].

Рис. 1. Використання українських мотивів у колекціях дизайнерів одягу

Охарактеризувавши та дослідивши етностиль було розроблено безліч варіантів, які підходять під даний стиль, адже це дозволяє споживачеві створити новий і водночас традиційний образ, розкрити свій внутрішній світ і дозволяє відчувати себе в одному з українських етнотворів. Також підсумовуючи творчу діяльність українських дизайнерів, можемо сказати що етностиль є актуальним та затребуваним на сьогоднішній день для широкого кола споживачів, які люблять поєднувати традиції з сучасністю.

Отже, українські мотиви вже не є новинкою в fashion індустрії, завдяки своїм виразним художнім засобам створюють у дизайні одягу та інтер'єрі особливий настрій, що несе певний філософський зміст.

Формулювання мети дослідження

Метою дослідження є розробка сучасної колекції моделей жіночого одягу в етностилі з інтерпретацією українських автентичних костюмів Волині XIX-XX ст. В якості оздоблення запропоновано орнаменти українських волинських костюмів, що виготовлені технікою ручного ткацтва

Викладення основного матеріалу дослідження

Сучасна мода тяжіє до постійного вдосконалення, свободу силуету і невимушеність фасону поступово витісняє суворість і «табу». Аналізуючи етностиль, зрозуміло, що даний стиль захоплює та вражає. Етностиль в одязі, як не парадоксально, це повернення до фольклору та історії зараз привносить колосальну новизну і різноманітність, дизайнери часто порівнюють етнічний одяг зі весняними пролісками, які збагачують своєю появою консервативні колекції на сучасному подіумі. Висока автентичність — ось відмінна риса, яка притаманна етнічним образам в одязі, адже етностиль тяжіє до культури однієї або декількох країн.

Етнонаряди завжди відрізнялися простотою і раціональністю, вільний крій сприяв високому комфорту такого одягу. Ще однією відмінною особливістю стала помпезна обробка виробів гардероба: аплікації, всіляка бахрома, яскрава вишивка, часто поєднувалися тканинні фактури, віталися в'язані вставки, строкатості додавали пайетки, бісер, а деякою безглуздістю надавав хутро. Основними відтінками вважалися пастельні, наближені до натуральних, ні в якому разі не агресивні тони: коричневий і зелений кольори вважалися найбільш типовими [2].

Ось вже більше половини століття етнічний стиль стрімко розвивався в колах високої моди, але так уміло асимілював і серед простих народних мас, що до цього дня займає чільне місце в гардеробних шафах модниць. Безумовно, літній сезон особливо багатий на фольклорні мотиви, чому сприяє високий комфорт і легкість матеріалу, який береться за основу багатьох нарядів в стилі «етно».

В якості першоджерела для розробки колекції одягу обрано автентичні костюми Волині XIX-XX ст.: Сокальського, Дубровицького, Камінь-Каширського районів. Характерною рисою костюмів Волині була унікальна тканина серпанок. Серпанок – це тканина, яку по праву можна вважати прототипом сучасних тканин – фатіну, вуалі, газу, марлі. Виготовлення його на території сучасної України було відоме багато століть тому. Навіть перша писемна згадка датується 1565 роком.

Спадщина українського історичного вбрання велика й багатоманітна. В різні часи у всіх кутках України створювалися дивовижні за красою й довершеністю виконання різновиди одягу, його крій, оздоблення, колорит. Виразність комплексів убрання досягалася використанням різних матеріалів, виготовлених переважно в домашніх умовах, простотою й доцільністю крою, багатим оздобленням та доповненням до нього.

Загалом у основі всіх видів і методів стилізації лежить принцип художньої трансформації реальних об'єктів, таких як український народний костюм, за допомогою різних образотворчих засобів і

прийомів. Трансформація, у колекції, відбувається шляхом спрощення та узагальнення форми зображуваного об'єкта, такого як український народний костюм Волині XIX – XX ст., укрупнення або зменшення частин об'єкта колекції, зміни кількості деталей, природного кольору. Наприклад об'єднання різних частин стилізованого зображення костюму дозволяє створити максимально виразний образ, навіть якщо первинно елементи цього проекту були скопійовані з різних об'єктів українських народних костюмів.

Головною метою художньої трансформації проекту є створення максимально виразного образу, наповненого емоційністю, яскравістю запам'ятовування, недосяжних в реалістичному зображенні.

Для українського історичного костюму Волині XIX – XX ст. характерним в ті часи було оздоблення орнаментами за допомогою ткацтва. У кольоровій гамі переважали натуральні кольори з сірим та молочним відтінком, зелені та бордові кольори. З аксесуарів характерною рисою Волині були срібні дукачі, корали та намітки, виготовлені з серпанку [5].

Інтерпретація костюму Сокальського району Львівської області представлена на рис. 2. Характерною рисою автентичного костюму було оздоблення виконане у чорному кольорі. Сучасний костюм виготовлений з сукна. Сукно – вовняна чи напіввовняна тканина апаратного прядіння, на лицьовій поверхні якої утворюється повстяноподібний застил, що закриває переплетення ниток. Виробництво сукна з вовни засновується на здатності вовняного волокна за допомогою чіпких лусочок і зубчиків звалюватися з іншими волокнами. [3].

Костюм, що інтерпретує костюм Сокальського району має приталений силует. Використання формостійкого сукна із вовняної пряжі дозволило створити гармонійний силует жіночого жакету з баскою, розташувати на ньому декоративні деталі з чорного оксамиту, що імітують оздоблення автентичного костюму Сокальського району. Костюм призначений для повсякденного використання, зимового асортименту.

Рис. 2. Автентичний костюм Сокальського р-ну (зліва) та модель-інтерпретація (справа)

Інтерпретація костюму Дубровицького району Рівненської області представлено на рис. 3. Характерною рисою автентичного костюму є легендарна тканина серпанок. Даний історичний костюм призначався для обрядових цілей, а саме весілля. Структуру тканини серпанок описано вище. Сучасна сукня виготовлена з серпанкової тканини, приталеного силуету. Оздоблена кольоровими тканинами елементами, прототипом яких є історичні крайки. Сукня призначення для урочистих подій, всесезонна.

Рис. 3. Автентичний костюм Дубровицького р-н (зліва) та моделі-інтерпретації (справа)

Інтерпретація костюму Камінь-Каширського району Волинської області представлено на рис. 4. Характерною рисою даного історичного костюму був літник зеленого кольору та вишиті орнаменти. Даний історичний костюм мав побутове призначення. Виготовлений з вовняного літника та лляної сорочки. Літник – смугаста яскрава вовняна або напіввовняна спідниця, яка була розповсюджена на Київському та Житомирському Поліссі, а на Рівненщині та Волині їх робили з полотна – у 5-6 полотнищ. Внизу прикрашали горизонтальною червоною смугою [4]. Сучасний інтерпретований костюм призначений для виступів на сцені. Костюм приталеного силуету, складається з лляної сорочки, зеленої спідниці, що оздоблена декоративними «рушничками». Оздоблення костюму представлено вишитими елементами. Схеми вишивки взято з історичного костюму Камінь-Каширського району.

Рис. 4. Автентичний костюм Камінь-Каширського р-н (зліва) та модель-інтерпретація (справа)

Інтерпретація степанського костюму Сарненського району Рівненської області представлено на рис. 6. Характерною рисою даного історичного костюму були деталі з оксамиту, фабрична тканина у квіти та вишита камізелька. Даний історичний костюм мав статусне призначення, адже фабричну тканину на початку ХХ століття могли собі дозволити лише заможні люди. Сучасні інтерпретовані костюми призначені для повсякденного використання. Костюми приталеного силуету. Перший костюм складається з сучасного жилета, модних штанів-кюлотів та сорочки класичного крою з рукавами в рюш-складки. Другий костюм складається зі спідниці з поясом, блузи з серпанковими рукавами та відкритими плечами та з'ємного каптура з оксамиту.

Рис. 5. Автентичний костюм Сарненського р-н (зліва) та моделі-інтерпретації (справа)

Основною концепцією колекції є поєднання різних елементів та історичних костюмів, об'єднаних єдиною ідеєю – інтерпретація автентичних костюмів Волині ХІХ – ХХ ст. в єдине ціле, так звана композиція. Хоч і моделі різні за силуетом, формою, оздобленням та матеріалами, але цілісність колекції не порушується, адже головна ідея об'єднує всі костюми.

Дана колекція призначена для жінок середньої та старшої вікової групи. Адже моделі костюмів спроектовані так, аби приховати вікові недоліки жінок та надати їм впевненості у собі. Вироби призначені для різних сезонів та призначення, тому споживач може обрати костюм, що підходить для його особистих потреб найкраще. Для виготовлення колекції обрано лише натуральні матеріали, що нададуть найкращі теплозахисні та гігієнічні властивості.

Висновки

В статті проаналізовано використання українських етнічних мотивів у текстильних предметах інтер'єру та колекціях одягу світових дизайнерів моди. Здійснено вибір і аналіз першоджерела для створення колекції одягу на основі інтерпретацій українських історичних костюмів Волині XIX – XX ст.

Композиційність колекції та її моделей створено на основі поставленої мети. Спроектовано та відтворено моделі з колекції інтерпретації українського автентичного костюму Волині XIX – XX ст.

Список використаної літератури

1. Малинская А.Н. Разработка коллекций моделей: теория и практика./ А.Н. Малинская, С.Р. Смирнова – Иваново: ИГТО. 2008. – 276с.
2. Инна Осиновская. Современная мода взялась за старое. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kp.vedomosti.ru/deluxe/article/2018/09/26/782055-svoimi-rukami>.
3. Центр дослідження і відродження Волині. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/volyncentre/>
4. Сукно. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Сукно>.
5. Літник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Літник_\(одяг\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Літник_(одяг)).